C/2025/3472

16.7.2025

Rezoluție a Comitetului European al Regiunilor privind prioritățile Comitetului European al Regiunilor pentru perioada 2025-2030

(C/2025/3472)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

AVÂND ÎN VEDERE:

— Agenda strategică 2024-2029 a Consiliului European;

— Orientările politice ale Comisiei Europene pentru perioada 2024-2029;

— Acordurile de cooperare încheiate de Comitetul European al Regiunilor (CoR) cu Parlamentul European și Comisia Europeană;

CoR consideră că #Coeziunea, #Reziliența și #Proximitatea sunt principalele sale priorități pentru mandatul 2025-2030.

I. *#Coeziune*

CoR subliniază că:

1. coeziunea economică, socială și teritorială este un obiectiv-cheie al Uniunii Europene și că implicarea autorităților locale și regionale este esențială pentru atingerea acestor obiective prin intermediul guvernanței pe mai multe niveluri, așa cum afirmă și Alianța pentru coeziune;

Competitivitatea

2. Autoritățile locale și regionale sunt factori-cheie ai competitivității, date fiind legăturile lor strânse cu cetățenii, actorii economici, mediul academic și alte părți interesate. Autoritățile locale și regionale pun în aplicare agenda strategică a UE pe teren și sprijină în mod eficace ecosistemele de inovare prin investiții și achiziții publice, furnizează servicii publice de calitate pentru a încuraja dezvoltarea regională și favorizează o politică industrială bazată pe realitatea zonei pentru a realiza decarbonizarea, a asigura competitivitatea și locuri de muncă de înaltă calitate;

3. CoR sprijină ferm un al zecelea program-cadru pentru cercetare și inovare (PC10) și un Spațiu european de cercetare (SEC) care să fie îndrăznețe, bazate pe realitatea zonei și favorabile incluziunii teritoriale, să acorde un sprijin sporit ecosistemelor locale și regionale de inovare, să asigure sinergii îmbunătățite între politica de coeziune și finanțarea cercetării și inovării și să recunoască pe deplin ALR ca facilitatori ai economiei bazate pe cunoaștere;

4. subliniază importanța capacitării tinerilor prin educație și a dotării lor cu competențele necesare pentru a reuși pe viitoarea piață a muncii și a soluționa deficitul de forță de muncă; migrația legală poate fi, de asemenea, un motor fundamental al creșterii economice, poate îmbogăți economiile locale și poate spori competitivitatea regională;

5. competitivitatea europeană necesită o dimensiune teritorială bine dezvoltată și structuri consolidate de guvernanță pe mai multe niveluri pentru coordonarea politicii industriale, deoarece competitivitatea nu este posibilă fără a dispune de regiuni competitive;

6. finalizarea pieței unice, inclusiv libera circulație a serviciilor, uniunea piețelor de capital și stimularea investițiilor sunt elemente esențiale pentru asigurarea competitivității pe termen lung a Europei. O piață unică puternică, inovatoare și reziliență necesită o politică de coeziune puternică, cu o componentă de competitivitate solidă;

7. pentru ca economia europeană să devină mai competitivă, sunt necesare eforturi reînnoite pentru a realiza subsidiaritatea activă, prin cooperare constructivă la toate nivelurile și prin valorificarea experienței orașelor și regiunilor, care pun în aplicare cea mai mare parte a legislației UE, menținând totodată standardele economice, sociale și de mediu și asigurând stabilitatea în materie de reglementare;

8. întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) reprezintă coloana vertebrală a comunităților locale, asigurând formare, locuri de muncă și bunuri și servicii esențiale și promovând totodată reziliența și diversificarea;

9. CoR va promova un mediu competitiv și favorabil IMM-urilor în regiunile UE, prin politici bazate pe realitatea zonei, simplificare, reducerea sarcinii administrative și investiții în competențe și inovare;

Bugetul UE

10. bugetul UE trebuie să asigure pe termen lung politici relevante, bazate pe realitatea zonei, dacă se dorește ca el să acționeze ca un instrument de investiții esențial și ca stabilizator pentru abordarea priorităților în continuă evoluție ale UE într-un context geopolitic dificil, la care se adaugă creșterea inegalităților economice și accelerarea crizei climatice;

11. UE trebuie să dispună de mijloace financiare suficiente pentru a obține rezultate, astfel încât noile obiective, extrem de importante, să nu pună în pericol prioritățile de lungă durată și obiectivele tratatului;

12. un CFM post-2027 eficace trebuie dezvoltat în coordonare cu autoritățile locale și regionale în calitate de parteneri strategici, dată fiind capacitatea lor unică de a înțelege necesitățile de investiții locale. Prin urmare, principiul parteneriatului și guvernanța pe mai multe niveluri sunt factori esențiali de succes pentru ca UE să devină mai competitivă, mai favorabilă incluziunii, mai sigură, mai rezilientă și mai durabilă. Orice centralizare a conceperii sau a punerii în aplicare a programelor multianuale trebuie respinsă;

13. descentralizarea fiscală rămâne esențială pentru asigurarea cu succes a unor servicii publice eficiente, pentru promovarea competitivității și pentru capacitarea cetățenilor;

14. noile resurse proprii, precum și stimulentele pentru atragerea de capital privat pentru Uniunea Europeană ar trebui să facă parte din discuția mai amplă privind finanțarea bugetului pe termen lung al UE, pentru a răspunde noilor provocări fundamentale cu care se confruntă;

Tranziția justă

15. pentru a gestiona impactul socioeconomic al triplei tranziții (verde, digitală și demografică) este esențial să se elaboreze o strategie cuprinzătoare și globală, cu o abordare specifică bazată pe realitatea zonei, dată fiind diversitatea punctelor de plecare, a punctelor forte și a vulnerabilităților asimetrice ale regiunilor UE. Sprijinul pentru o tranziție justă în cadrul politicii de coeziune trebuie să rămână solid, deoarece poate determina dezvoltarea unui potențial și genera o dinamică pozitivă de dezvoltare durabilă;

Locuințe durabile și la prețuri accesibile

16. orice persoană are dreptul la un loc de viață decent și la prețuri accesibile. Mulți cetățeni ai UE întâmpină dificultăți la accesul pe piețele imobiliare și de închirieri, ceea ce afectează coeziunea UE, calitatea vieții și planificarea urbană, precum și accesibilitatea și siguranța orașelor noastre. Este urgent necesar să se abordeze criza gravă a locuințelor din multe părți ale UE și să se eradicheze lipsa de adăpost până în 2030;

II. ***#Reziliență***

CoR subliniază că:

17. reziliența în sens larg este capacitatea de a reacționa la dezastre naturale și provocate de om, la amenințările la adresa securității și la instabilitatea economică și politică din UE și din întreaga lume. Atingerea rezilienței depinde de cooperarea strânsă la toate nivelurile de guvernanță și trebuie să includă consolidarea capacității UE și a autorităților locale și regionale de a reacționa la diferite tipuri de crize prin instrumente și mijloace financiare adecvate;

Cooperarea transfrontalieră

18. consideră că cooperarea teritorială europeană, ca exemplu cel mai grăitor al valorii adăugate europene, joacă un rol central, care trebuie recunoscut ca prioritate și consolidat în următorul CFM;

Schimbările climatice

19. expunerea tot mai mare a orașelor și regiunilor din UE la consecințele schimbărilor climatice și ale degradării continue a mediului reprezintă un motiv serios de îngrijorare, necesitând mai multă atenție și mijloace financiare pentru prevenire și adaptare. Obiectivul UE de neutralitate climatică până în 2050 trebuie îndeplinit prin stabilirea unui obiectiv pentru 2040, obligatoriu din punct de vedere juridic, de reducere cu 90 % a emisiilor de CO_2 și prin eforturi ambițioase și realiste, astfel cum se subliniază în Pactul verde;

20. există o nevoie urgentă de a consolida capacitatea structurală și financiară a autorităților locale și regionale de a crea sinergii între acțiunile de combatere a schimbărilor climatice și conservarea biodiversității, consolidând în același timp cercetarea și inovarea, și de a atenua schimbările climatice și de a se adapta la acestea, gestionând în același timp riscurile și îmbunătățind gradul lor de pregătire pentru dezastre climatice;

Reziliența în domeniul apei

21. reziliența în domeniul apei, ca provocare globală critică, este esențială pentru competitivitatea UE și joacă un rol-cheie în realizarea obiectivelor în materie de adaptare la schimbările climatice, de protecție a biodiversității, de reducere a poluării, de securitate alimentară, de economie circulară și de sănătate publică. Prin urmare, ea trebuie integrată în toate celelalte politici relevante ale UE;

22. trebuie dezvoltate și puse în aplicare, la nivel local și regional, strategii integrate de gestionare a apei care să combine soluții inovatoare bazate pe natură;

Energie curată, sigură și la prețuri accesibile

23. o tranziție energetică locală eficientă, durabilă din punct de vedere economic, curată și echitabilă la nivel local este esențială pentru a reduce dependențele strategice și a combina obiectivele de mediu și competitivitatea;

24. dată fiind situația geopolitică din ce în ce mai complexă, este extrem de important să se promoveze microproducția de energie și sistemele energetice descentralizate și pe bază de surse regenerabile;

25. finalizarea uniunii energetice europene cu o piață pe deplin integrată și interconectată în întreaga UE, axată pe un sistem de guvernanță funcțional, va fi fundamentală pentru a consolida securitatea energetică a UE și pentru a evita ca prețurile la energie să devină o constrângere majoră pentru industria UE și o povară pentru cetățeni;

26. rolul autorităților locale și regionale este esențial pentru realizarea unei tranziții energetice durabile și juste din punct de vedere social, asigurând competitivitatea întreprinderilor locale și combătând sărăcia energetică, însă, pentru a crește eficiența energetică și producția locală de energie, ele trebuie să se bazeze pe o finanțare adecvată, inclusiv pe fonduri directe pentru autoritățile locale și regionale;

Sănătatea

27. o populație sănătoasă și un sector al asistenței medicale robust, universal accesibil și inovator sunt factori importanți pentru reziliența societală a UE și reprezintă un pilon central al autonomiei strategice a UE;

28. în construirea și punerea în aplicare a uniunii europene a sănătății, UE, împreună cu statele sale membre, regiunile, orașele și zonele sale rurale, trebuie să abordeze provocări precum reducerea forței de muncă în domeniul sănătății, problemele de aprovizionare cu medicamente esențiale, vulnerabilitatea ridicată a infrastructurii de sănătate la atacurile cibernetice, inegalitățile persistente în materie de sănătate și numărul tot mai mare de persoane care suferă de boli cronice și probleme de sănătate mintală în perioade de instabilitate și criză;

Agricultura

29. o politică agricolă comună (PAC) puternică va fi esențială pentru a crește reziliența, sustenabilitatea, competitivitatea, suveranitatea și securitatea alimentară a UE și pentru a asigura protecția fermierilor săi și trebuie să direcționeze fonduri publice către practici agricole durabile din punctul de vedere al mediului;

30. dezvoltarea rurală trebuie, de asemenea, să fie un element central al PAC, sprijinind zone rurale dinamice, cu servicii publice și infrastructuri puternice, și abordând provocările demografice și economice;

31. regiunile trebuie să joace un rol important în guvernanța viitoarelor planuri strategice, pentru a garanta că se ține seama de caracteristicile teritoriale și sectoriale specifice și că PAC se va concentra pe sprijinirea producției alimentare durabile, adaptate la condițiile locale, pe reînnoirea generațiilor și pe menținerea sectorului agroalimentar ca activ strategic;

Securitatea

32. europenii și UE se confruntă cu amenințări multidimensionale și în continuă evoluție, iar răspunsul la aceste provocări trebuie să devină o responsabilitate comună și colectivă, astfel cum se subliniază în Raportul Niinistö. Trebuie depuse mai multe eforturi pentru a asigura pregătirea și capabilitățile de apărare ale Europei. Sprijinul de neclintit al CoR pentru orașele și regiunile Ucrainei, exprimat prin intermediul Alianței pentru reconstrucția Ucrainei, este, de asemenea, o investiție în reziliența orașelor și regiunilor UE, deoarece oferă ocazia de a învăța din experiența partenerilor ucraineni;

33. pregătirea pentru situații de criză, indiferent dacă sunt legate de tensiuni geopolitice sau de dezastre naturale, este esențială, iar perspectivele locale și regionale trebuie să se reflecte pe deplin în politicile UE, astfel încât acestea să poată fi eficace pe teren. Implicarea activă a orașelor și regiunilor, în special în consolidarea industriei de apărare, în protejarea spațiilor publice și a infrastructurilor critice și în consolidarea rezilienței și a securității cibernetice printr-o abordare la nivelul întregii societăți, este esențială;

III. ***#Proximitate***

CoR subliniază că:

34. autoritățile locale și regionale se află într-o poziție unică pentru a răspunde nevoilor în continuă evoluție ale cetățenilor. Consolidarea capacității administrațiilor locale este esențială pentru menținerea coeziunii, promovarea comunităților favorabile incluziunii și creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile publice;

Schimbările demografice

35. schimbările demografice, cu o populație în curs de îmbătrânire, și probleme precum exodul creierelor, abandonarea terenurilor și deșertificarea, creșterea ratelor de dependență, căderea anumitor regiuni în capcanele dezvoltării și scăderea generală a populației duc la inegalități grave între teritorii și comunități, care subminează coeziunea. Politica de coeziune rămâne esențială pentru abordarea și atenuarea schimbărilor demografice și pentru crearea de oportunități pentru populațiile din regiunile mai puțin dezvoltate și defavorizate. Accentul pus pe provocările demografice în cadrul politicii de coeziune ar trebui să includă promovarea unor politici favorabile familiei și a echității între generații, precum și dezvoltarea unor căi inteligente și durabile pentru regiunile a căror populație este în declin. Aceasta înseamnă facilitarea șederii sau întoarcerii cetățenilor în regiunile și orașele lor atunci când doresc acest lucru, prin crearea unui mediu propice pentru întreprinderi, capabil să ofere locuri de muncă, și prin furnizarea unor servicii și infrastructuri publice de înaltă calitate;

Democrația locală

36. trebuie consolidată capacitatea autorităților locale și regionale de a aborda amenințările sistemice la adresa democrației;

37. reducerea decalajului dintre instituții și cetățeni și protecția drepturilor fundamentale și a statului de drept sunt preocupări esențiale, care trebuie abordate la toate nivelurile de guvernanță;

38. este la fel de important să se încurajeze participarea cetățenilor, în special participarea tinerilor, garantându-se că toate generațiile au un cuvânt de spus în procesele decizionale. Acest lucru este esențial pentru construirea unui sistem de guvernanță just, transparent și responsabil;

39. prin intermediul membrilor săi și al rețelelor și inițiativelor sale, cum ar fi consilierii locali ai UE, tinerii politicieni aleși sau Săptămâna europeană a regiunilor și orașelor, CoR dispune de instrumente unice pentru a aduce Europa mai aproape de cetățeni și pentru a canaliza contribuția acestora către nivelul UE;

40. protejarea democrației locale rămâne un imperativ, atât în interiorul frontierelor UE, cât și în țările implicate în procesul de aderare și în țările din vecinătatea sudică și estică;

Egalitatea de gen

41. contribuția la următoarea strategie a UE privind egalitatea de gen și transpunerea Foii de parcurs a UE privind drepturile femeii în rezultate concrete pe teren vor fi o prioritate transversală pentru CoR în perioada 2025-2030; CoR va sprijini activ autoritățile locale și regionale ca parteneri strategici pentru a asigura egalitatea de remunerare pentru aceeași muncă și capacitarea economică, accesul egal la servicii de sănătate de calitate, servicii de îngrijire a copiilor accesibile, echilibrul dintre viața profesională și cea privată și egalitatea de șanse în ceea ce privește încadrarea în muncă. CoR sprijină, de asemenea, integrarea egalității de gen în toate politicile UE – de la conceperea lor până la punerea lor în aplicare – în strânsă cooperare cu toate nivelurile de guvernanță; aceasta include un angajament privind intersecționalitatea, în special incluziunea femeilor din grupuri marginalizate și vulnerabile, inclusiv a persoanelor LGBTIQ+; CoR subliniază importanța creșterii participării femeilor la viața politică și solicită reprezentarea lor egală în componența și posturile de conducere din instituțiile UE; invită instituțiile politice să adopte coduri de conduită sensibile la dimensiunea de gen și să pună în aplicare garanții împotriva hărțuirii; acest lucru este esențial pentru protejarea democrației locale și pentru asigurarea egalității nu doar ca principiu, ci ca realitate trăită în întreaga Europă;

Tineretul

42. actuala Strategie a UE pentru tineret, axată pe participarea activă și pe oportunități mai bune pentru tineri de a învăța și de a lucra, în beneficiul dezvoltării economice și sociale a tinerilor, merită o vizibilitate sporită și un accent mai puternic pe punerea sa în aplicare. Ea este inseparabilă de un sprijin consolidat din partea UE pentru educație, ca aspect-cheie al uniunii competențelor, acesta fiind un factor esențial pentru ca generațiile viitoare să aibă acces la locuri de muncă și locuințe de calitate;

CoR, în perspectiva următorilor cinci ani:

43. subliniază că autoritățile locale și regionale sunt actori-cheie în abordarea provocărilor și a obiectivelor de politică menționate mai sus, datorită legitimității lor politice, rolurilor lor constituționale, cunoștințelor și competențelor lor în materie de investiții, precum și prin angajamentul lor față de coeziune, reziliență și proximitate;

44. este convins că orașele și regiunile nu trebuie considerate doar părți interesate în acest proces, ci participanți activi la pregătirea Uniunii Europene pentru viitor, în contextul unei agende ambițioase de reformă în vederea următoarei sale extinderi;

45. afirmă fără echivoc că implicarea autorităților locale și regionale în conceperea viitorului Uniunii și a procesului de elaborare a politicilor UE pe baza principiilor subsidiarității active, parteneriatului și guvernanței pe mai multe niveluri este singura modalitate de a atinge cu adevărat obiectivul UE de a plasa regiunile „în centrul activității UE”.

Bruxelles, 15 mai 2025.

Președinta
Comitetului European al Regiunilor
Kata TÜTTŐ